

Pět set mil od tebe

Jenny Colganová

argo 2023

*Pět set mil
od tebe
Jenny Colganová*

Z anglického originálu *Five Hundred Miles from You*, vydaného nakladatelstvím Sphere v roce 2020, přeložila Markéta Musilová.

Přebal navrhla Gabriela Ryšková.

Jazyková redakce Marie Černá.

Odpovědná redaktorka Markéta Nová.

Korektury Soňa Čapková.

Technická redaktorka Saša Švolíková.

Vydalo nakladatelství Argo, Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

www.argo.cz, roku 2023 jako svou 5214. publikaci.

Sazba Vladimír Fára.

Vytiskla tiskárna Těšínské papírny.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-4111-5

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas

Sklad: V zahradě 877, 252 62 Horoměřice

Tel.: 226 519 383, e-mail: odbyt@kosmas.cz

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v přátelském internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

Pro všechny budoucí dárce orgánů

*Dvě učitelky v škole učí
Proní něžný, tichý hlas má,
S úsměvem na žáky hledí
Když tam a sem chodí
Láska její jméno je
Bolesti, té druhé, přísné, se varuje*

*Nebo si to někdy myslím, jenže
jindy zas, polibek si vtisknou,
Tak zvláštní to je, a já
Zmaten jsem tou záhadou
Kde se berou, marné to je
Bolest, láska – kdo vyhraje?*

Susan Coolidgeová,
z básně ‚Ve škole‘, Co Katy udělala

PRVNÍ ČÁST

První kapitola

Mohlo to začít zlověstnými černými vránami, šumem a mohutným tlukotem jejich křídel, neblahými znameními na obloze, kupíci se obrovskými bouřkovými mračny a hodinami odbíjejícími třináctou.

Ve skutečnosti to však začalo mimořádně nedůstojnou hádkou se starou dámou kvůli tabulce čokolády.

„Vždyť držíte v ruce tabulku Dairy Milk!“

Paní Marksová se na ni z rozpraskané, hnědé kožené pohovky zamračila.

„To není pravda!“

„Máte ji za zády!“

Paní Marksová jako malé děcko odmítla ukázat ruku a zarputile vrtěla hlavou.

Lissa Westcottová odložila lékařské vybavení, které právě balila, a podrážděně se vydala do středu místnosti.

„Myslela jste si, že jsem šla pryč. Myslela jste si, že odcházím z místnosti, a chtěla si vyndat Dairy Milk, kterou jste si schovala.“

Paní Marksová ji upřeně sledovala očima jako korálky.

„Co sakra jste, nějaká čokoládová policie?“

„Ne! Vlastně ano!“ zvolala zoufalým hlasem Lissa. Napřáhla ruku.

Paní Marksová jí konečně podala čokoládu. Ve skutečnosti se však jednalo o čokoládu značky Bournville.

„Cha!“ zasmála se paní Marksová.

Lissa se na ni podívala.

Stará paní Marksová bydlela ve čtrnáctém patře věžáku v jižním Londýně s ustavičně rozbitými výtahy. Noha jí postupně odcházela kvůli cukrovce a Lissa se ze všech sil snažila ji zachránit.

Vyhlédla ven ze špinavého, neútulného pokoje, plného zaprášených umělých květin, k malebné scénérii kolem řeky směrem na sever: v slunečním světle se blýskaly krásné mrakodrapy v City, čistounké a překypující penězi. Připomínaly shluk třpytivých paláců, nedosažitelných, byť nebyly ani dvě míle odsud.

„Dvacet minut tu mluvíme o vaší dietě!“ plísnila starou ženu, která byla v podstatě v jednom kuse zavřená doma, tedy až na občasné návštěvy dcery. Dívat se na *East Enders* a ládovat se u toho tabulkami čokolády byla jediná radost, která jí v životě zbyla. Vůbec jí to však neprosplávalo.

„Nechci sem jednou přijít a najít vás tu v kómatu,“ prohlásila Lissa tak přísně, jak se jen odvážila. Paní Marksová se však jen smála.

„Holčičko, vůbec si o mě nedělejte starost. Co se má stát, stane se.“

„Takhle ale pečovatelská služba nefunguje,“ protestovala Lissa a podívala se na hodinky. Za dvacet minut měla být v Peckhamu. Jezdit po Londýně autem bylo naprosto zcestné, jenže neměla jinou možnost: nemohla vozit léky metrem.

Lissa pracovala jako terénní zdravotní sestra praktického lékaře. Dohlížela na pacienty propuštěné z nemocnice, kteří nezládali docházet do ordinace, s nadějí, že se z nich nestanou pacienti znovu přijatí. Nebo, jak říkala, když se nechala unést cynismem, dělala z poloviny práci, kterou dřív dělávaly komunitní zdravotní sestry, než jim zkrouhli rozpočet, a z druhé poloviny práci příslušející obvodákům, kdyby tedy laskavě zvedli zadek z ordinace. Jakožto sestra vyškolená původně pro pohotovost svou práci milovala – hrozilo při ní míň zvratků ze strany opilců než při nehodách – obzvláště ve chvílích, kdy od někoho dostala čokoládu.

V případě paní Marksově si však nedělala bůhvíjaké naděje.

„Vy taky nejste zrovna štíhlá, poslyšte,“ prohlásila paní Marksová.

„Mluvíte jak moje máma,“ namítla Lissa, která baculatou postavu podědila po své matce, k jejich vyřčenému i nevyřčenému zklamání.

„Tak si ji vezměte,“ zabrblala paní Marksová. Lissa udělala obličej.

„Hořkou čokoládu nemám ráda,“ namítla. Ale stejně si ji vzala.

„Prosím,“ zkusila to ještě jednou, „prosím, byla bych hrozně nerada, kdyby vás zase hospitalizovali. Příště už byste mohla přijít o nohu. Vážně.“

Paní Marksová na oplátku vzdychla a ukázala na starý trojdílný hnědý gauč. Lissa zajela rukama za opěrky a za každou z nich našla tabulku čokolády.

„Odnesu je do potravinové banky,“ navrhla. „Mám je od vás odkoupit?“

Paní Marksová máchla rukou.

„Ne,“ dodala, „ale jestli mě zase odvezou, budete za to moct vy.“

„Dojednáno,“ řekla Lissa.

*

Na začátek března bylo dost chladno. Když Lissa vycházela z vysoké budovy, slunce se schovávalo za bledým smogovým mrakem. I tak cítila, někde za horizontem, že se jaro blíží. Modlila se a doufala, tak jako vždycky, že si nikdo nevšiml nálepky zdravotníka na jejím autě a nepokusil se do něj vloupat ve snaze zjistit, jestli v něm nemá nějaké léky. Také přemýšlela o tom novém korejském grillu, v němž se měla později sejit s přáteli. Na Instagramu vypadal dobře, což však nemuselo nic znamenat – někdy mohlo jít o pravý opak, mohl to být podnik, kde si spousta lidí fotí studené jídlo.

Všimla si nějakých kluků, kteří bloumali po schodišti, což nebylo nic neobvyklého. U některých teenagerů nebylo snadné poznat, jestli mají být ve škole, nebo ne, jsou teď tak velcí. Nejlepší bylo

sklopit hlavu, kudrnaté vlasy si svázat do pevného copu nebo schovat pod šátek a bez zastavení kolem nich projít. Byla vážně vděčná za neslušivé zelené kalhoty, které nosila jako součást uniformy a díky nimž byla prakticky neviditelná.

Tihle kluci se o ni navíc vůbec nezajímali; hádali se mezi sebou. Prostě typičtí dospívající náfukové, kteří se vytahují a vypínají hrudníky jako pávi. Byla to směska různých etnik, trochu už jim rostly bradky a knírky, nohy měli jak párátka a taky příliš špičaté lokty. Na hony daleko voněli parfémem Lynx Afrika a na nohou měli tenisky velikosti lodí. Byla docela zábava je pozorovat, jak se snaží chovat jako muži. Na druhou stranu ji to ale také trochu zneklidňovalo. Už se je chystala obejít širokým obloukem, když si uvědomila, že jednoho z nich zná. Docela ji to překvapilo. Byl to Ezrův bratranec. Ezry, toho krásného Ezry, jehož sexy tělo a krásná tvář ho činily neodolatelným, kdykoli se jí ozval. Naneštěstí si toho byl Ezra dobře vědom a měl za to, že musí svou pozornost věnovat celému Londýnu. Pokaždé, když se na ni vykašlal, se Lissa zapřísahala, že už mu nikdy nepodlehne. Nedokázala však ten slib dodržet o nic více, než se jí dařilo nedojídat čokolády, které zbyly po paní Marksové.

Kaie už potkala – náhodou, Ezra ji nikdy se zbytkem své rodiny neseznámil – na Brixton Market jednou ráno, když si kupovali snídani. Byl to chytrý, upovídaný patnáctiletý kluk, který, jak si Lisa s povzdechem uvědomila, by měl být touhle dobou ve škole. Nijak to ale nekomentovala.

„Kaii!“ zvedla ruku na pozdrav.

Ve stejné chvíli, kdy to udělala, se na ni otočil, už se chystal usmát, protože ji taky poznal, a pak, zničehonic, se toho mrazivého jarního rána ozvalo strašlivé burácení motoru, skřípení brzd, na obloze se najednou zablesklo, protože něco vylétlo do vzduchu, to něco pak dopadlo na zem, prudké zalapání po dechu a hned vzápětí ochromující křik.

Druhá kapitola

O pět set mil dále na severozápad, v malé vesnici jménem Kirrin-fief, na břehu jezera Loch Ness, foukal od vody ledový březnový vítr a čechral bílé hřebínky vln. Na vrcholcích purpurových hor se válely těžké mraky.

Cormac McPherson, místní zdravotní bratr, se podíval na hodinky. Joan, obvodní lékařka, byla právě na druhé straně blat, kde ošetřovala hiátovou kýlu. Přesněji řečeno u člověka, byť tedy u někoho jako Joan, jak tak Cormac přemýšlel, to nebylo nikdy úplně jisté. Málokdy kamkoliv vyrazila bez smečky svých huňatých foxteriérů. Jake, místní řidič sanitky, Cormaca zavolał, aby mu pomohl se starou paní, která si nepřála resuscitaci. Jake moc dobře věděl, že Cormac nikdy neodmítne nikoho v nouzi, a využíval jeho dobrácké nátury. Poseděli s rodinou a zařídili, aby Edie až do samého konce měla veškeré možné pohodlí, v témže domku a na stejné posteli, kde se před devadesáti lety narodila. Jak se ukázalo, nebylo to zas tak špatné.

Teď už byli na cestě za zaslouženým püllitrem piva.

„Docela dobrý způsob, jak odejít,“ prohlásil filozoficky Jake, když kráčeli po dláždění a do tváří se jim opíral studený vzduch.

„Hmm,“ zamružel Cormac, který se právě díval do telefonu.

„Zas po tobě de Emer?“ otočil se po něm Jake.

„Ale blbost, přišla mi udělat večeri, jako překvapení.“

„To je strašný.“

„Ale vůbec,“ zaprotestoval chabě Cormac, „je to vod ní milý.“

„Dyť musí vědět, žes porád pryč.“

„Řek jsem jí, že nemám službu.“

„Jo aha,“ prohlásil Jake a ani trochu nevypadal, že by se cítil trapně. „No to pivo bysme si mohli dát i tak.“

Cormac se zadíval na hodinky a zavrtěl hlavou. V téže chvíli se ale otevřely dveře jedné z několika řadovek (obýváky měly okna přímo na ulici), kolem nichž procházeli.

„Jakeu! Cormacu!“ ozval se příjemný hlas. „Nechtěla jsem...“

„Otravovat doktorku,“ dokončil za ni větu Jake. „Jo, my víme.“

Třetí kapitola

Něco se zablýsklo ve vzduchu. Za doprovodu neuvěřitelně nepřímé kakofonie zvuků.

Zachytila to jen koutkem oka, protože se dál dívala na ty kluky, vnitřním šestým městským smyslem hodnotila, jestli jsou nějak nebezpeční a jestli je třeba nějaká pravděpodobnost, že by to celé mohlo dál eskalovat – Lissa měla na problémy čich, už jich musela tolik žehlit –, když tu uslyšela zvuk rychle se blížícího auta.

Nejprve si ho nevšímala, pak si však uvědomila, že namísto toho, aby auto ve chvíli, kdy objíždělo roh bloku, zpomalilo, přidalo ještě na rychlosti. Instinktivně se proto otočila směrem, kde stálo její vlastní auto, aby zkontrolovala, jestli do něj to druhé náhodou nenarazilo. V téže chvíli, kdy se ohlédla, se ozval ohlušující rachot způsobený tím, jak auto najelo na obrubník – úmyslně najelo na obrubník. Právě tehdy to viděla... vlastně jediné, co viděla, byl záblesk telefonu, který vylétl do vzduchu, točil se, odrážel světlo, skoro až krásně, tak pomalu...

Vše se seběhlo hrozně rychle: strašlivý obrys čehosi se zprudka otočil a zkroutil; její hlavu ohlušil úděsný, silný a tupý náraz; po telefonu do vzduchu vylétlo něco nemyslitelného, pak zase kola, která se stále točila, vzápětí přišla ještě horší rána, to jak ta obrovská, nemyslitelná věc dopadla na zem a zůstala tam ležet, celá zkroucená a deformovaná. Lissa absolutně nechtěla věřit tomu, nač se právě dívá – to přece nemůže, nemůže to být Kai – zvedla oči a zjistila, že hledí přímo do očí řidiče, který túroval motor a viditelně se uškříbl nebo zasmál nebo něco takového – co přesně to bylo, Lissa díky šoku a panice nedokázala říct, jen slyšela výkřik, „Do Leaf Field už ani nepáchnete!“ To už ale to auto opět vyrazilo vpřed.

*

Na okamžik se rozhostilo ticho, vzápětí se ozval křik – nevěřící, rozzuřený – Lissa však mezitím vyrazila do akce; o slovo se hlásil její trénink, hnal ji vpřed.

„Jsem zdravotní sestra. Udělejte prosím místo – pomůžu.“

Čekala, že si bude muset udělat volný průchod, ale zbylí mladíci už vyskočili na nohy, ze všech sil křičeli a vyrazili za autem.

„Zavolejte sanitku!“ vykřikla Lissa a klekla si ke Kaiovi. Vytáhla z kapsy telefon. Netušila, jestli ti kluci dokážou auto dohonit, navíc se bála, aby do nich znovu nenarazilo, protože z vnitrobloku byl jen jeden výjezd – auto se bude muset v určitém místě otočit a jet zpátky – ale teď si bylo třeba stanovit priority.

Sklonila se k postavě na chodníku, ležící na boku, s hlavou na obrubníku. V kanálu se povalovaly nedopalky cigaret.

*

„Zlato, slyšíš mě, slyšíš mě?“

Byl krásný, a tak mladý. Lissa to nemohla pochopit. Ne že by na tom záleželo, samozřejmě že ne. Vůbec to s ním nijak nesouviselo. Jak se tak nad ním skláněla a zoufale se ho pokoušela zachránit, když konečně slyšela sirény, na které tolik čekala, pořád nemohla pochopit, jak neuvěřitelně krásná byla pleť toho mladíka, křivky jeho šíje, tmavé vlasy. Byl ještě dítě. Vůbec nedokázala myslet na to, jak to přijme jeho rodina. Proklínala sama sebe, že nechala kamarádku, aby jí z telefonu vymazala Ezrovo číslo, pro její vlastní dobro, takže mu teď nemohla ani zavolat.

Ačkoliv už přijela ambulance, pokračovala v resuscitaci. Dál mu stlačovala hrudník, využívala hranu rukou. Posádka sanitky se k ní připojila, monitorovali mu kyslík, připravili adrenalin, aby mu ho píchli rovnou do srdce. Posádka sanitky znala, důvěřovali

jí a vzali ji s sebou do nemocnice. Aškan jí pomáhal, Kerry řídil jako blázen a modrý maják se s kvílením nesl provozem. Neskutečně rušné londýnské ulice byly naprosto ucpané, všude samé nákladáky, dodávky, taxíky a motorky, bylo jich tolik, že jen těžko hledaly místo, kam zajet, aby mohla sanitka projet.

Tělo se náhle zkroutilo a vylétlo do vzduchu, to když Aškan vykřikl „Uhněte!“ a Lissa instinktivně uskočila dozadu. Sledovala, jak sebou škube, a v duchu přemýšlela, jestli policistka na místě činu už zahájila úmorné dotazování, o koho se jedná, a taky, jestli se už zhostila mimořádně nepříjemného úkolu informovat jeho rodinu.

Lissa se nechala zcela vést tréninkem, aby nemusela na nic z toho myslet – automaticky přiložila chlapci na rty, stále modré, masku s kyslíkem, aplikovala mu další injekci adrenalinu a nasadila další půllitr krve do infuze připojené nad jeho paži. Všichni zoufale doufali, že se jim ho podaří udržet, než dorazí do nemocnice. Nikdo nemluvil, s výjimkou základních termínů užitých při resuscitaci a při snaze napumpovat do něj víc krve, než kolik z něj vytékalo ven.

Resuscitace bývá, navzdory mimořádně pokročilému vybavení ve světě, mnohem častěji neúspěšná než naopak. Lidé v jednom kuse vidají v televizi zázračné návraty do života, ale už nevidí, jak se z těla řine mnohem víc krve, než kolik se dá do něj dostat, nevidí minimální odezvu zorniček pokaždé, když se do nich podívají, nepřírozené záškuby a reakce mladého těla, nevnímají štěkávé povely a neustálou kontrolu, jestli pacient sám dýchá, a vůbec celý ten zoufalý chaos. Sanitka se řítila a burácela londýnskou špičkou, ale byla jednou z mnoha ječících sirén, vrtulníků a zásilkových služeb; všude samá bolest a krev. „Doktoři to odpískaj,“ tipnul si Aškan při pohledu na hodinky.

„To přece nemůžou,“ namítla Lissa.

Aškan zaklel. Bylo to tak zbytečné. Naráz a útok, zjevně úmyslný. Na dítě. Odvrátil se a na chvíli se zaměřil na policejní rádio. Vzápětí se zmohl na nepatrný úsměv.

„Chytli ho,“ pronesl posmutnělým hlasem, „ti ostatní kluci naskákali na jeho auto a odmítli ho pustit. Rozmlátili mu okna. Muselo to bejt jak nějakej útok zombíků.“

Lissa ho však vůbec nevnímala.

„Jedem,“ rozkázala přísně Lissa a ještě zvýšila úsilí. Šeptala chlapci do ucha: „Víc krve! Teď. No tak, Kaii, vzbud' se. VZBUĎ SE!“

*

Když dorazili do Guy's Hospital, dveře urgentního příjmu zely bez jakýchkoliv uvítacích formalit dokořán. Do vozu skočili okamžitě dva zřízenci a doktor z urgentu.

„Stranou,“ zavelel mladý doktor, který vypadal snad na devět let.

„Ještě jsem tu neskončila,“ odsekla odměřeně Lissa a dál se věnovala kyslíkové masce, dál svítila Kaiovi do očí a kontrolovala jeho životní funkce.

„Ale ano,“ namítl doktor. „Pusťte mě k němu.“

„Já to zvládnou!“ zakřičela Lissa. Ta jeho tvář. Ta jeho krásná tvář. Byl ještě dítě, spící dítě; jeho tělo bylo stále teplé – nebo za to mohlo jejich snažení? – pořád ještě spal, snil o tom, jak ztratil úkol, jak bude jednou fotbalovou hvězdou.

„Ustupte!“

„JÁ TO ZVLÁDNU!“

Lissa si neuvědomovala, že křičí, ani že se všichni zarazili a ohledli se po ní. Aškan ji něžně odtáhl dozadu. Tvářil se ustaraně. Mladý doktor už byl vevnitř, nevšímal si jí.

„Ustupte!“

„Já jen...“

Bylo neslýchané, že si sestra dovolila takto odmítovat doktorovi, bez ohledu na to, že ten doktor vypadal, jako když si knírek ten den ráno namaloval propiskou.